RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 226.897 van 27 maart 2014
in de zaak A. 210.097/VII-38.889.

In zake : 1. Toni VAN DER MEULEN
2. Demetre THAROURIATIS
3. Ruben PLEES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Michiel Deweirdt
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Doorniksewijk 66
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partijen :
1. de NV STORM DEVELOPMENT
2. de BVBA STORM GERAARDSBERGEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Jan Bouckaert en Jennifer Dubrulle
kantoor houdend te 1000 Brussel
Loksumstraat 25
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 3 september 2013, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 3 juli 2013 waarbij de beroepen aangetekend tegen de beslissing van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 14 juli

2011, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de BVBA Storm Development voor het exploiteren van twee windturbines, gelegen aan het Jonkheersveld en de Jonkersstraat te Geraardsbergen, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd, mits wijziging van de bijzondere vergunningsvoorwaarden.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 226.103 van 16 januari 2014 wordt het verzoek van de NV Storm Development en de BVBA Storm Geraardsbergen tot tussenkomst in het administratief kort geding ingewilligd, zijn de debatten heropend, werd de zaak verwezen naar de gewone rechtspleging en is het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat gelast met het onderzoek van de vordering tot schorsing.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 maart 2014.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Michiel Deweirdt, die verschijnt voor de verzoekers, advocaat Fauve Nowé, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Jan Bouckaert, die tevens loco advocaat Stefanie François verschijnt voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 5 januari 2011 dient de eerste tussenkomende partij een milieuvergunningsaanvraag in voor de exploitatie van twee windturbines aan het Jonkheersveld en de Jonkersstraat te Geraardsbergen. De turbines zouden worden opgericht in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De verzoekers wonen op een afstand van respectievelijk ongeveer 250 meter, 283 meter en 469 meter.

3.2. Tijdens het openbaar onderzoek worden er 91 bezwaarschriften ingediend, alsook een petitie met 598 ondertekenaars.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Geraardsbergen geeft een ongunstig advies.

3.3. Op 14 juli 2011 verleent de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen de gevraagde milieuvergunning.

3.4. Er worden vijf administratieve beroepen ingediend, onder meer door de verzoekers.

3.5. De volgende adviezen worden verleend :
- het Directoraat-generaal Luchtvaart adviseert gunstig;
- de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid adviseert ongunstig;
- het Vlaams Energieagentschap adviseert gunstig;
- de afdeling Milieuvergunningen adviseert gunstig, waarbij een wijziging van de vergunningsvoorwaarden wordt voorgesteld;

- de Gewestelijke Milieuvergunningscommissie adviseert zoals de afdeling Milieuvergunningen.

3.6. Op 3 juli 2013 wordt de vergunning verleend. De bijzondere vergunningsvoorwaarden worden gewijzigd, rekening houdend met de inmiddels in werking getreden sectorale milieuvoorwaarden.

Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt :

"Gelet op de volgende beroepsargumenten van de omwonenden:
- de aanvraag voldoet niet aan de principes van de omzendbrief RO/2006/02; de windturbines zijn niet gebundeld in een cluster van minstens 3 windturbines; ook aan het principe 'bundeling met grootschalige bedrijventerreinen' wordt niet voldaan aangezien het nabijgelegen industrieterrein 45 ha groot is en bestaat uit bedrijven van ambachtelijke aard, distributiebedrijven, dienstverlening en bedrijven met handelsfuncties; ook wordt niet voldaan aan de mogelijkheid om ruimtelijke bundeling met reeds aanwezige infrastructuur met een belangrijke ruimtelijk-landschappelijke impact na te streven aangezien de nabijgelegen spoorweg in een holle weg ligt; door het verlenen van de vergunning wordt de goede ruimtelijke ordening aangetast;
- indien er 135 m hoge windturbines tussen de Oudenberg en het industrieterrein geplaatst zouden worden, kan men moeilijk zeggen dat de landschappelijke beleving niet sterk zal worden aangetast; vanop de Oudenberg heeft men een uitstekend zicht op het asymmetrisch karakter van de Dendervallei; de windturbines worden ingeplant op het vlakke deel en niet op het steile; de indruk van 'vlakte' wordt verbroken en de unieke asymmetrie zal niet zo sterk meer aanwezig zijn; er wordt geen rekening gehouden met de bescherming van de Oudenberg;
- windturbine 1 ligt volgens het Windplan in een zone uitgesloten voor windenergie;
- er wordt gevreesd voor geluidshinder; het specifieke geluid in de buurt van de woningen had moeten bepaald worden; aangezien dit niet gebeurd is, beschikt de overheid niet over voldoende informatie om over de toelaatbaarheid van de windturbines te oordelen; de dichtstbij gelegen woning ligt op 245 m afstand in plaats van 255 m; in het bestreden besluit wordt gesteld dat de kans reëel is dat de windturbines een aanzienlijke toename van het geluid zullen veroorzaken ter hoogte van de dichtste woningen;
- de geluidsimpact kan gevolgen hebben voor de gezondheid van de omwonenden;
- op basis van het beschikkende gedeelte in het bestreden besluit

worden een aantal opgesomde bedrijven vrijgesteld van slagschaduw terwijl andere bedrijven geconfronteerd worden met 30 uur slagschaduw per jaar; het is duidelijk dat de slagschaduw voor alle bedrijven binnen de betrokken zone de werkzaamheden van het personeel in het gedrang kunnen brengen en de concentratie zullen bemoeilijken;

- het toestaan van een inplanting op 225 m van een VEN-gebied, in een buffergebied dat door VEA al aangegeven is in het Windplan Vlaanderen als een zone die in principe niet geschikt is voor windenergie, schaadt de decretale doelstellingen van het milieubeleid;
- het zou gepast zijn om de brandweer van Geraardsbergen te vragen hoe zij het risico op brand inschatten en in welke omstandigheden zij het haalbaar achten om in moeilijker toegankelijk gebied een mogelijke brand op 80 meter hoogte te bestrijden;
- het advies van de spoorwegbeheerder is gunstig indien een attest van een erkend studiebureau op het vlak van stabiliteitsberekeningen kan voorgelegd worden; er werd wel een 'statement of compliance' voorgelegd maar geen attest van een erkend studiebureau zoals bedoeld door de spoorwegbeheerder;
- EANDIS heeft geen expliciete instemming gegeven voor het project dat op ongeveer 60 m ligt van een pijpleiding onder lage druk;
- verstoring van de bijenpopulatie;
- om te verhinderen dat de toegangswegen een sluipweg worden, zullen deze na de realisatie van het project ontoegankelijk gemaakt worden; vermits het gaat om openbare weg is dit niet realistisch; bij aanleg van een grotere toegangsweg zal het risico ontstaan op sluipverkeer waardoor het betrokken gebied verder haar waarde als landbouwgebied en natuurbuffer zal verliezen;

het lijkt logisch dat het dossier nu reeds wordt afgetoetst aan de nieuwe regelgeving voor windturbines;

Gelet op de ligging van de inrichting in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het gewestplan 'Aalst-Ninove-Geraardsbergen-Zottegem', vastgesteld bij het koninklijk besluit van 30 mei 1978;

Gelet op de gunstige adviezen van 17 augustus 2011, 6 september 2011, 10 oktober 2011 en 13 oktober 2011 van het Vlaams Energieagentschap;

Gelet op het ongunstige advies van 19 september 2011 van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid van het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed;

Gelet op het gunstige advies van 27 september 2011 van de afdeling Milieuvergunningen van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie;

Gelet op het gunstige advies van 30 september 2011 van de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, Luchtvaart;

Gelet op het gunstige advies van 4 oktober 2011 van de gewestelijke milieuvergunningscommissie;

Gelet op het horen op 4 oktober 2011 door de gewestelijke milieuvergunningscommissie van de exploitant die een nota overhandigt en het volgende verklaart:

- de stedenbouwkundige vergunning werd verleend terwijl er nu in het kader van de milieuvergunning een ongunstig advies is van de afdeling Stedenbouwkundig Beleid en Onroerend Erfgoedbeleid;
- het ongunstige advies wordt met de volgende 3 argumenten gestaafd:
    - o er is geen clustering en de inplanting is precair: nochtans wordt in hetzelfde advies vermeld dat naar een inplanting onmiddellijk ten zuiden van het industriegebied zo ver mogelijk van bestaande woningen werd gezocht en dat de ruimtelijke weerslag van de turbines daardoor aansluit bij deze die al lang uitgaat van het noordelijk aanpalend industriegebied; in het advies wordt aangegeven dat waar 2 windturbines worden gevraagd het niet gaat om een geïsoleerde individuele inplanting; met betrekking tot de impact op de beschermde monumenten en landschappen in de omgeving wordt gesteld dat de ruimtelijke weerslag van de windturbines op beide vermelde locaties binnen de redelijkheid blijft en binnen de realiteit van de ingezette verdere uitbouw van dergelijke energievoorzieningen; in de stedenbouwkundige vergunning werd onder andere gesteld dat er wordt voldaan aan het bundelingsprincipe gezien de omvang van het bedrijventerrein;
    - o de twee windturbines vallen buiten de toelaatbare zone volgens het Windplan Vlaanderen: het Windplan Vlaanderen is slechts indicatief en niet bindend; dit plan werd bovendien opgesteld vooraleer het ingevolge artikel 4.4.9 VCRO mogelijk werd om windturbines te vergunnen in agrarische gebieden; dit verklaart waarom agrarische gebieden uitgesloten werden in het Windplan; het Windplan is op dit punt dus achterhaald;
    - o de afstand tot de dichtstbij gelegen woning voldoet niet aan de afstandsregel vermeld in de omzendbrief: de omzendbrief bevat in het geheel geen afstandsregels; het specifiek geluid moet volgens de omzendbrief worden getoetst aan de in de omzendbrief opgenomen milieukwaliteitsnormen voor geluid in open lucht, indien de dichtstbij gelegen woning op minder dan 250 m is gelegen; in de toegevoegde lokalisatienota werd het specifieke geluid van de turbines voor de nabijgelegen woningen getoetst aan de in de omzendbrief opgenomen milieukwaliteitsnormen; uit deze toetsing blijkt dat wordt voldaan; van enige tegenstrijdigheid met de omzendbrief is dan ook geen sprake; of de woning op 245 m of 250 m gelegen is van de dichtstbijzijnde turbine is irrelevant aangezien voldaan wordt aan de normen; de exploitant is bereid om de geluidshinder te beperken voor de woningen op minder dan 500 m van industriegebied door 's nachts een reductie van het brongeluid toe te passen; ook aan de toekomstige strengere normen zal kunnen voldaan worden;

Overwegende dat het beroep ingediend door omwonenden betrekking heeft op het verlenen van de milieuvergunning voor het exploiteren van een windturbinepark bestaande uit 2 windturbines van maximaal 3.000 kW elk en 4 transformatoren met een individueel nominaal vermogen van maximaal 3.200 kVA;

Overwegende dat de voorgestelde windturbines een rotordiameter van maximaal 100 m, een ashoogte van 85 m en een maximale tiphoogte van 135 m hebben;

Overwegende dat er zich binnen een straal van 250 m van de windturbines geen woningen van derden bevinden; dat er zich op de grens van 250 m afstand van windturbine 2 een woning in woongebied met landelijk karakter bevindt; dat de meest nabijgelegen woning in woongebied gelegen is op ongeveer 270 m van windturbine 2;

Overwegende dat aan de aanvraag geluidsberekeningen werden toegevoegd uitgevoerd met WindPRO; dat de geluidsberekeningen grafisch werden weergegeven door het tekenen van de iso-geluidscontouren op een topografische kaart; dat de geluidscontouren afgetoetst werden aan de richtwaarden uit de omzendbrief EME/2006/01 - RO/2006/02; dat er intussen nieuwe sectorale voorwaarden voor windturbines zijn zoals bepaald in het wijzigingsbesluit van titel I en titel II van het VLAREM gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 21 maart 2012 en van kracht op 31 maart 2012; dat hierin nieuwe richtwaarden voor windturbinegeluid werden opgenomen; dat in dit wijzigingsbesluit gesteld wordt dat het geluid afkomstig van de windturbines moet voldoen aan volgende richtwaarden:

gebied	richtwaarde in $L_{Aeq,15min}$ dB(A) in openlucht		
	overdag 7u-19u	's avonds 19u-22u	's nachts 22u-7u
1° Gebieden voor verblijfsrecreatie	44	39	39
2°a Gebieden of delen van gebieden, uitgezonderd woongebieden of delen van woongebieden, gelegen op minder dan 500 m van industriegebieden	50	45	45
2°b Woongebieden of delen van woongebieden op minder dan 500m gelegen van industriegebieden	48	43	43
3°a Gebieden of delen van gebieden, uitgezonderd woongebieden of delen van woongebieden, op minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden, tijdens de ontginning	48	43	43
3°b Woongebieden of delen van woongebieden op minder dan 500 m gelegen van gebieden voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen, van dienstverleningsgebieden of van ontginningsgebieden, tijdens de ontginning	44	39	39
4° Woongebieden	44	39	39

5° Industriegebieden, dienstverleningsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen en ontginningsgebieden tijdens de ontginning	60	55	55
5bis° Agrarische gebieden	48	43	43
6° Recreatiegebieden, uitgezonderd gebieden voor verblijfsrecreatie	48	43	43
7° Alle andere gebieden, uitgezonderd: bufferzones, militaire domeinen en deze waarvoor in bijzondere besluiten richtwaarden worden vastgelegd	44	39	39
8° Bufferzones	55	50	50
9° Gebieden of delen van gebieden op minder dan 500 m gelegen van voor grindwinning bestemde ontginningsgebieden tijdens de ontginning	48	43	43

Overwegende dat volgens de nieuwe VLAREM-regelgeving men gebruik kan maken van het achtergrondgeluid indien niet voldaan kan worden aan de richtwaarden; dat er van 8 februari 2011 tot 14 februari 2011 achtergrondgeluidsmetingen werden uitgevoerd in de Turfstraat 5 te Geraardsbergen; dat uit deze metingen blijkt dat het oorspronkelijk achtergrondgeluid lager is dan de richtwaarden; dat bijgevolg de richtwaarden van toepassing zijn;

Overwegende dat voor industriegebieden een strengere norm geldt (60/55/55) dan deze omschreven in de omzendbrief (64/59/59); dat op basis van de geluidstudie bij de aanvraag voor geen enkel geluidsgevoelig object de nachtelijke norm van 55 dB(A) wordt overschreden; dat voor agrarische gebieden op minder dan 500 m van industriegebied een norm geldt van 50/45/45 dB(A); dat voor 3 woningen in agrarisch gebied ten zuidoosten van windturbine 2 (NSA01 : 46 dB(A), NSA02: 47,1 dB(A), NSA03: 45,9 dB(A)) van de projectlocatie niet steeds wordt voldaan aan de avond en nachtelijke norm zonder gebruik te maken van geluidsreducerende maatregelen; dat voor de woningen in woongebied op minder dan 500 m van industriegebied een strengere norm geldt (48/43/43) dan deze beschreven in de omzendbrief (54/49/49); dat voor de woningen in het woongebied ten noordoosten/zuidoosten (NSA04: 45,2 dB(A), NSA05: 44 dB(A), NSA06: 43,6 dB(A), NSA07: 43,4 dB(A), NSA09: 45,6 dB(A)) niet steeds wordt voldaan aan de richtwaarden van 43 dB(A) 's nachts; dat voor de woningen in het woongebied ten noordoosten (op meer dan 500 m van industriegebied) de richtwaarde van 39 dB(A) 's nachts niet altijd gehaald wordt (NSA8: 42,9 dB(A) en andere woningen waarvoor de simulatie niet werd uitgevoerd);

Overwegende dat geluidsreducerende maatregelen moeten genomen worden zodat aan de nieuwe richtwaarden voor geluid kan worden voldaan; dat het aangewezen is om nog een geluidsmeting ter controle op te leggen ter hoogte van de woningen waar niet steeds werd voldaan aan de norm; dat de bijzondere voorwaarden rond geluid in het bestreden besluit geschrapt mogen worden omdat aan de nieuwe sectorale voorwaarden voor geluid moet voldaan worden;

Overwegende dat mits het uitvoeren van geluidsreducerende maatregelen de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau gebracht kan worden;

Overwegende dat de draaiende wieken van windturbines hinder kunnen veroorzaken door hun bewegende schaduw, slagschaduw genaamd; dat bij de milieuvergunningsaanvraag een slagschaduwstudie werd bijgevoegd waarin de te verwachten slagschaduw werd berekend; dat deze studie werd uitgevoerd met WindPRO voor 2 windturbines met een rotordiameter van 100 m en een tiphoogte van 135 m;

Overwegende dat een schaduwkaart werd gemaakt met iso-schaduwlijnen voor het verwacht aantal uren slagschaduw per jaar; dat de slagschaduwcontouren afgetoetst werden aan 30-uur norm slagschaduw per jaar uit omzendbrief de EME/2006/01 - RO/2006/02; dat in het bovenvermelde wijzigingsbesluit een nieuwe norm werd opgenomen met betrekking tot slagschaduw; dat volgens dit wijzigingsbesluit een norm geldt van 8 uur per jaar effectieve slagschaduw en 30 minuten per dag effectieve slagschaduw voor elk slagschaduwgevoelig object;

Overwegende dat uit de slagschaduwstudie blijkt dat voor 8 van de 11 woningen die in rekening gebracht werden in de slagschaduwstudie, een hogere waarde dan de norm van 8 uur per jaar wordt verwacht; dat bovendien meer woningen dan de 11 woningen uit de studie meer dan 8 uur slagschaduw kunnen ondervinden;

Overwegende dat ter controle van de hoeveelheid effectieve slagschaduw de exploitant voor elk relevant slagschaduwgevoelig object de coördinaten en een slagschaduwkalender ter beschikking moet houden; dat een slagschaduw gevoelig object een binnenruimte is waar slagschaduw van windturbines hinder kan veroorzaken; dat de eerste twee jaren een controlerapport opgesteld moet worden waarin eventueel milderende maatregelen opgegeven worden om de effectieve slagschaduw te beperken tot maximaal 8u per jaar en maximaal 30 minuten per dag; dat dit bereikt kan worden door:

- de turbine stil te leggen indien de norm overschreden zou worden;
- aan te tonen dat omwille van fysische redenen geen hinder door slagschaduw kan optreden (vb. zonnewering geïnstalleerd, slagschaduw beplanting aanwezig enkel in bloeimaanden, objecten tussen windturbine en slagschaduwgevoelig object, geen ramen in de richting van de windturbines);
- aan te tonen dat tijdens de periodes dat de verwachte slagschaduw op zou treden geen personen gehinderd worden (vb. slagschaduw buiten de kantooruren, slagschaduw op die magazijnen waar geen hinder ondervonden kan worden, ...);
- individuele overeenkomsten met particulieren;

Overwegende dat de exploitant heeft nagegaan wat de invloed van de slagschaduw op het werkcomfort en de veiligheid in de bedrijven in de omliggende industriezone-Diebeke zal zijn; dat de exploitant zelf voorstelt om een stilstandregeling te voorzien waarbij slagschaduw op werkdagen tijdens de werkuren in de bedrijven Semick Gas, Fivez § Zoon, Stylmar en Pan All volledig vermeden wordt; dat dit wordt opgelegd in een bijzondere voorwaarde; dat de bijzondere voorwaarde van maximum 10 uur slagschaduw voor de woningen buiten de industriezone uit het bestreden besluit geschrapt mag worden omdat sinds bovenvermeld wijzigingsbesluit een strengere norm van maximum 8 uur en 30 min per dag geldt;

Overwegende dat het nemen van milderende maatregelen voor dit project noodzakelijk is om de hinder door slagschaduw tot een aanvaardbaar niveau te reduceren; dat mits het uitvoeren van milderende maatregelen de hinder door slagschaduw tot een aanvaardbaar niveau gebracht kan worden;

Overwegende dat bij de aanvraag een veiligheidsstudie werd toegevoegd, uitgevoerd door een erkend deskundige veiligheid; dat hierin het individueel risico, groepsrisico, indirect risico werd bepaald;

Overwegende dat op basis van deze studie kan gesteld worden dat de risico's naar nabijgelegen Seveso-inrichtingen en ondergrondse leidingen (gasleiding van EANDIS) tengevolge van het falen van de geplande windturbine 1 aanvaardbaar kunnen worden geacht; dat de risico's naar nabijgelegen Seveso-inrichtingen tengevolge van het falen van de geplande windturbine 2 aanvaardbaar kunnen worden geacht voor de windturbinetypes met ashoogte 75 m en 85 m; dat de risico's naar nabijgelegen ondergrondse leidingen tengevolge van falen van de geplande windturbine 2 aanvaardbaar wordt geacht;

Overwegende dat de inplanting van de windturbines op de vooropgestelde locatie vanuit het standpunt van veiligheid bijgevolg aanvaardbaar wordt geacht mits voldaan wordt aan de voorwaarden; dat hiervoor in het bestreden besluit reeds bijkomende bijzondere voorwaarden rond IEC normering en veiligheidssystemen werden opgelegd (artikel 3, §3, punt 9); dat deze voorwaarden echter geschrapt mogen worden omdat deze reeds vervat zitten in de nieuwe sectorale voorwaarden voor windturbines waaraan elke windturbine moet voldoen; dat de beperkte ashoogte van 85 m van de windturbines wordt opgelegd in een bijzondere voorwaarde;

Overwegende dat uit de stedenbouwkundige vergunningen voor de 2 windturbines blijkt dat de federale overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (Directoraat-generaal Luchtvaart) geen bezwaar heeft tegen de aanvraag omdat de tiphoogte van 150 m niet overschreden wordt; dat bijgevolg gesteld kan worden dat de inplanting van de windturbines op de vooropgestelde locatie vanuit het standpunt van veiligheid voor de luchtvaart aanvaardbaar wordt geacht;

Overwegende dat de inplanting is voorzien in de nabijheid van een natuur- en VEN-gebied; dat de projectzone zo dicht mogelijk bij het industriegebied werd voorzien en zo ver mogelijk van het natuurgebied ten zuiden; dat een natuurtoets werd uitgevoerd door een studiebureau; dat uit deze studie blijkt dat geen significant negatieve impact wordt verwacht op de natuurwaarden in de omgeving;

Overwegende dat de natuurtoets werd voorgelegd aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) voor pre-advies; dat volgens ANB de inplanting geen effect zal hebben op de natuurwaarden van het nabijgelegen natuurgebied;

Overwegende dat de aanvraag betrekking heeft op een activiteit, die voorkomt op de lijst van bijlage II bij de Richtlijn 2011/927/EU betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (zgn. MER-richtlijn), meer bepaald in de categorie 3i) 'installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie'; dat de aanvraag valt onder het toepassingsgebied van de Omzendbrief LNE 2011/1-milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde

projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie tegen België) van 22 juli 2011 (BS 31 augustus 2011);

Overwegende dat de aanvraag werd getoetst aan de selectiecriteria zoals opgenomen in bijlage III bij voormelde MER-richtlijn (overgenomen in bijlage lI bij het DABM); dat werd vastgesteld dat in het licht van de concrete kenmerken van het project, de concrete plaatselijke omstandigheden en de concrete kenmerken van zijn potentiële effecten er geen aanzienlijke milieueffecten verwacht moeten worden, zoals blijkt uit voorgaande overwegingen; dat bijgevolg voor onderhavige aanvraag geen milieueffectenrapport moet worden opgemaakt;

Overwegende dat de 2 windturbines gelegen zijn in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied;

Overwegende dat agrarische gebieden bestemd zijn voor de landbouw in de ruime zin; dat behoudens bijzondere bepalingen de agrarische gebieden alleen de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, mogen bevatten en eveneens para-agrarische bedrijven; dat de aanvraag niet in overeenstemming is met het geldend gewestplan;

Overwegende dat met toepassing van artikel 5.6.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) een milieuvergunningsaanvraag voor een nieuwe inrichting gunstig geadviseerd en vergund kan worden in afwijking van de bepalingen van een stedenbouwkundig voorschrift, voor zover de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad en de inrichting stedenbouwkundig vergunbaar is in afwijking van de bepalingen van een stedenbouwkundig voorschrift;

Overwegende dat artikel 4.4.9 van de VCRO voorziet in de mogelijkheid om bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, af te wijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008; dat overeenkomstig het artikel 7.4.13, eerste lid, van de VCRO, het bestemmingsvoorschrift agrarisch gebied concordeert met de standaardtypebepaling voor het gebied landbouw; dat voormelde standaardtypebepaling windturbines toelaat voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen; dat dit moet worden aangetoond in een lokalisatienota waarin de mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten moeten worden beschreven en geëvalueerd;

Overwegende dat bij de aanvraag een lokalisatienota werd gevoegd; dat de projectsite zich situeert ten zuid/zuidoosten van spoorweglijn 90 Geraardsbergen-Aalst parallel met deze lijninfrastructuur; dat het

dichtstbijzijnde woongebied gelegen is op ongeveer 270 m ten noord/noordoosten van windturbine 2; dat ten oosten/zuidoosten een woongebied met landelijk karakter is gelegen op ongeveer 315 m van windturbine 2; dat er ten zuiden een natuurgebied ligt op ongeveer 235 m afstand; dat er zich ten westen/noordwesten een industriegebied bevindt op minstens 95 m afstand;

Overwegende dat uit de lokalisatienota blijkt dat er geen effecten zijn van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(s) (mogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten; dat de algemene bestemming van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied bijgevolg niet in het gedrang komt door de oprichting van deze windturbines die slechts een kleine oppervlakte innemen en de verdere exploitatie van het gebied voor landbouwdoeleinden niet hypothekeren; dat de 2 windturbines, dus principieel toegelaten kunnen worden in het agrarisch gebied;

Overwegende dat tevens voor de inplanting van de twee windturbines ten zuiden van het industriegebied geen significant negatieve invloed op de reeds aangetaste landschappelijke waarde van het gebied wordt verwacht;

Overwegende dat uit het voorgaande blijkt dat de voorwaarden van artikel 5.6.7 VCRO vervuld zijn; dat de aanvraag in afwijking van het gewestplan vergund kan worden;

Overwegende dat de inrichting dus verenigbaar is met goede ruimtelijke ordening;

Overwegende dat de hinder voor mens en milieu en de risico's voor de externe veiligheid, veroorzaakt door de gevraagde inrichting mits naleving van de aangepaste milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de beroepen deels gegrond te verklaren en het bestreden besluit te wijzigen,

BESLUIT:

Artikel 1. De ontvankelijk bevonden beroepen van

- Julienne Van Damme, Pijlekaartstraat 103, 9506 Schendelbeke;
- Cornelis Van Kampen, Jonkersstraat 13, 9506 Schendelbeke;
- Toni Van der Meulen en Elsie Fauconnier, Turfstraat 5, 9506 Schendelbeke;
- Ruben Plees, Pijlekaartstraat 101, 9506 Schendelbeke;
- Tharouniatis - Langie, Jonkersstraat 27, 9506 Schendelbeke,

aangetekend tegen het besluit nr. M03/41018/172/1/A/1/HV/CW van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 14 juli 2011 waarbij vergunning wordt verleend aan de BVBA Storm Development, Katwilgweg 2, 2050 Antwerpen, voor het exploiteren van 2 windturbines, gelegen te 9500 Geraardsbergen, Jonkheersveld en Jonkersstraat zn, op de kadastrale percelen afdeling 2, sectie A, nrs. 389/k en 389/r en afdeling 7, sectie A, nrs. 518/b, 518/c en 519, omvattende:

- 2 windturbines met een elektrisch vermogen van maximaal 3.000 kW elk;
- 4 transformatoren met een individueel nominaal vermogen van 3.200 kVA elk,

worden gedeeltelijk gegrond verklaard.

Art. 2. Het bestreden besluit wordt gewijzigd als volgt :
in artikel 3, §3 worden de volgende bijzondere voorwaarden:

'8 Alle windturbines worden uitgerust met een slagschaduwdetector met stilstandregeling, die zo ingesteld wordt dat bij het overschrijden van de 10 uren slagschaduw per jaar ter hoogte van de woningen buiten de industriezone, de windturbine stilgelegd wordt. De bedrijven Seminck Gas, Fivez & Zoon, Stylmar er Pan All mogen op werkdagen en tijdens de werkuren geen slagschaduw ondervinden. Voor de overige bedrijven en de woningen in de industriezone dient het aantal uren slagschaduw beperkt te worden tot 30 uren per jaar.

9 Externe veiligheid

a) De windturbines worden gecertificeerd volgens de norm IEC 61400 (of gelijkwaardig).

b) De ashoogte van de windturbines dient beperkt tot max. 85 m.

c) De windturbines worden uitgerust met een redundant aërodynamisch remsysteen om wiekbreuk te voorkomen.

d) De windturbines worden uitgerust met een bliksembeveiligingssysteem.

e) Het windmolenpark wordt uitgerust met minstens twee ijsdetectiesystemen die diversitair redundant uitgevoerd zijn en die alle windturbines uitschakelen zodra ijsvorming wordt vastgesteld.

10 Geluid

De windturbines hebben een maximaal individueel brongeluid van 105 dB(A), bepaald bij een windsnelheid van 8 m/s en gemeten op een hoogte van 10 m. Voor de nachtperiode (van 22 uur tot 7 uur) wordt het brongeluid van de windturbines teruggebracht tot 100 dB(A).'

geschrapt en vervangen door:

'8 Slagschaduw

De bedrijven Seminck Gas, Fivez & Zoon, Stylmar en Pan All ondervinden op werkdagen en tijdens de werkuren geen slagschaduw.

9 Veiligheid

De ashoogte van de windturbines is beperkt tot max. 85 m en de maximale tiphoogte van 135 m wordt niet overschreden.

10 Geluid

Binnen een termijn van 6 maanden na de ingebruikname van de turbines worden geluidsmetingen ter controle uitgevoerd door een erkend milieudeskundige in de discipline geluid en trillingen, deeldomein geluid, ter hoogte van de meest kritische plaatsen voor geluidshinder. De resultaten hiervan worden bezorgd aan de afdeling Milieuvergunningen en de afdeling Milieu-inspectie.'

Art. 3. De overige bepalingen van het bestreden besluit worden bevestigd".

3.7. De tussenkomende partijen leggen een afschrift voor van een melding van de overname van de exploitatie door de tweede tussenkomende partij, gedateerd 23 september 2013.

IV. Excepties

4. De tussenkomende partijen werpen een aantal excepties op die betrekking hebben op het belang van de verzoekers.

5. Over die aangevoerde excepties zou slechts uitspraak moeten worden gedaan indien aan de beide, cumulatieve voorwaarden om tot de schorsing van de tenuitvoerlegging over te gaan is voldaan, wat te dezen, zoals zal blijken, niet het geval is.

V. Onderzoek van de vordering

6. Overeenkomstig artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals geldend op het ogenblik van het indienen van de vordering tot schorsing, kan slechts tot de schorsing van de tenuitvoerlegging worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

7. Met betrekking tot de voorwaarde van het moeilijk te herstellen ernstig nadeel wordt in het verzoekschrift het volgende uiteengezet :

> "1. De tenuitvoerlegging van de bestreden vergunning en de exploitatie van de turbines zullen het leefklimaat van verzoekers en hun beleving van de onmiddellijke omgeving zeer nadelig beïnvloeden ingevolge de bestendige, nooit ophoudende, visuele hinder en geluidshinder die l(ei)den tot slaapstoornissen en gezondheidsproblemen.
>
> Zoals reeds aangestipt woont de eerste verzoekende partij zuidoostwaarts van de inplantingsplaats op een afstand van minder dan 250 m. (…) Vanuit zijn vrijstaande woning zal hij en zijn familie vanuit zijn slaapkamer en van zodra

hij zijn woning verlaat steeds geconfronteerd worden met twee dag-in-dag-uit molenwiekende windturbines die tot 135 m in de lucht zullen reiken. (…)

Ook de andere verzoekers wonen dicht bij de turbines. De woning van tweede verzoeker ligt op slechts 283 meter van de turbine. Het zicht vanuit de tuin wordt door de turbines onbetwistbaar verstoord. (…)

De woning van derde verzoeker ligt op 469 meter van de turbine en ligt op meer dan 500 meter van het industrieterrein.

Nochtans dienen verzoekers overeenkomstig de Omzendbrief en het karakter van een landschappelijk waardevol agrarisch gebied geen dergelijke constructie zo dicht bij (hun) woning te verwachten. Het agrarisch gebied is een open landschap zodat de windmolen zeer goed zichtbaar zijn.

Het zal het eerste zijn wat zij zien wanneer zij 's morgens opstaan en het laatste wanneer zij 's avonds slapen gaan. Het aspect van het 'voortdurend', 'dagdagelijks' moeten uitkijken op een dergelijke, zichtverstorende industriële installatie, geeft aan de zichthinder onmiskenbaar een ernstig en moeilijk te dragen karakter dat, eenmaal ondergaan, niet meer kan worden goedgemaakt.

De rotoren zullen bovendien bestendig zorgen voor supplementaire geluidshinder, die al naar gelang de windrichting sterker zal zijn. (…) De vergunningverlenende overheid heeft ook vastgesteld dat de normen niet zullen gehaald worden zonder reducerende maatregelen, zodat de geluidshinder vaststaat.

Dat de bestreden vergunning ook heeft gesteld dat er meer slagschaduw zal zijn dan toegelaten.

Evenwel zijn de opgelegde voorwaarden niet effectief om de geluidshinder en slagschaduw te beperken tot de wettelijke normen.

2. Wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevinden op een afstand van meer dan 250 m van de windturbinemast, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden. (art. 3.1.9 Omzendbrief) In casu ligt de woning van eerste verzoeker binnen de 250 meter én is er dus sowieso geluidshinder. De leefkwaliteit van verzoekers wordt dus ernstig beknot. De vrees van verzoeker is dus niet louter hypothetisch.

Op dit moment is dit gebied ondanks de nabije industrie een zeer stil gebied. (…)

Ook te dezen is het vooral het aspect 'voortdurend' dat de hinder een bijzonder ernstig en moeilijk te dragen karakter geeft dat, eenmaal ondergaan, niet meer kan goedgemaakt worden.

Ook het aanhoudend karakter van het supplementair (achtergrond)lawaai werkt bijzonder negatief op het leefklimaat van de mens, zijn psychologische gesteldheid, zijn humeur en nervositeit.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt dat de woon- en levenskwaliteit van verzoekende partijen terdege wordt aangetast door de bouw en exploitatie van de windturbines.

Dat voorts de bestreden beslissing onmiskenbaar uitvoerbare kracht heeft; dat het feit dat de rechtseffecten ervan tijdelijk zijn opgeschort niet inhoudt dat zij zonder rechtsgevolgen is, derwijze dat dienvolgens de schorsing van de tenuitvoerlegging haar nut heeft;

3. Om het geschetste nadeel op een efficiënte wijze te bestrijden, dient de ten uitvoerlegging van de bestreden beslissing te worden geschorst. Zoniet blijft de beslissing immers uitvoerbaar, zal de vergunninghouder de windturbines kunnen oprichten en exploiteren en zal het nadeel ten volle intreden.

De windturbines zouden immers opgetrokken en in werking zijn vooraleer een uitspraak mag worden verwacht van uw Raad in de vernietigingsprocedure.

Bovendien leert de ervaring dat wanneer een vergunde constructie - zelfs illegaal - afgewerkt is, het voor de individuele rechtsonderhorigen bijzonder moeilijk wordt om het nadeel dat dit meebrengt terug ongedaan te maken. Dit lukt slechts na het voeren van lange en kostelijke procedures en zal in elk geval veel tijd in beslag nemen. De enige effectieve mogelijkheid om dit te beletten is te vermijden dat de windturbines opgericht worden, hetgeen veronderstelt dat de ten uitvoerlegging van de vergunning wordt geschorst.

4. Tot slot bevat de uiteenzetting van verzoekende partijen voldoende concrete en precieze gegevens die aannemelijk maken dat de realisatie van de vergunde constructies een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen".

8. De verwerende partij antwoordt dat het verzoekschrift slechts zeer algemene opmerkingen bevat die niet in aanmerking komen als moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Zij stelt hierbij dat de verzoekers zich met betrekking tot de visuele hinder beperken tot de stelling dat zij "voortdurend en dagelijks" zullen moeten uitkijken op de windturbines terwijl, gelet op de bestemming als landschappelijk waardevol agrarisch gebied, dergelijke constructies daar niet worden verwacht. Met betrekking tot de slagschaduw en de geluidshinder beperken de verzoekers zich tot de stelling dat deze hinder vaststaat omdat zou zijn vastgesteld dat de normen met betrekking tot deze hinder niet zullen worden gehaald.

Deze "algemene opmerkingen" komen volgens de verwerende partij niet in aanmerking voor een moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Zij vervolgt :

"In weerwil tot hetgeen de verzoekende partijen willen laten uitschijnen, zullen de normen inzake geluidshinder en inzake slagschaduw steeds moeten nageleefd bij de exploitatie van de windturbine (zie hetgeen de verwerende partij reeds verduidelijkte bij de weerlegging van het zevende en achtste middel, deze nota randnummers II.14 en II.16).

Dat het bestreden besluit vaststelt dat de normen inzake geluidshinder en slagschaduw op sommige plaatsen en sommige tijdstippen dreigen te worden overschreden indien er geen milderende maatregelen zouden worden genomen, doet er geen afbreuk aan dat het bestreden besluit erin voorziet dat de nodige maatregelen moeten worden genomen om te verzekeren dat de richtwaarden inzake het geluid worden gerespecteerd, en dat aan de in artikel 5.20.6.2.3 van titel II van het Vlarem opgenomen norm van maximaal 8 uur per jaar effectieve slagschaduw per jaar en 30 minuten effectieve slagschaduw per dag voor elk slagschaduwgevoelig object zal worden voldaan.

Dat geldt ook voor de hinder ter hoogte van de woning van de eerste verzoekende partij, ongeacht de exacte aftand ervan tot de windturbinemasten.

De tot de sectorale voorwaarden beperkte hinder inzake geluid en slagschaduw vormen kennelijk geen MTHEN.

Ook de visuele hinder die van de windturbines afkomstig zal zijn vormt geen MTHEN. Dat de verzoekende partijen het niet eens zijn met de ruimtelijke beoordeling, vormt helemaal geen MTHEN, en de verzoekende partijen verduidelijken ook niet precies hoe het zicht op de windturbines precies een MTHEN zou kunnen vormen.

Dat geldt des te meer nu in het bestreden besluit werd overwogen dat van de inplanting van de windturbines in concreto, ten zuiden van het industriegebied, geen significant negatieve invloed wordt verwacht op de reeds aangetaste landschappelijke waarde van het gebied (waardoor, in de nabijheid van de geplande windturbines, ook een spoorlijn met bovenleiding loopt, waarmee de binding, evenals met het industriegebied, ook wordt bevestigd in de adviezen). Bovendien vloeit het zicht op de windturbines in het landschap zelfs niet eens rechtstreeks voort uit het bestreden besluit, maar uit de stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van de windturbines".

9. De tussenkomende partijen argumenteren als volgt :

"36. Verzoekende partijen tonen niet concreet aan dat zij een ernstig nadeel zouden moeten ondergaan wanneer de vergunning ten uitvoer wordt gelegd. Verzoekende partijen voeren een reeks nadelen (m.n. geluidshinder en slagschaduwhinder) aan die zuiver hypothetisch zijn. Het is allerminst waarschijnlijk, laat staan bewezen, dat de geplande windturbines bij verzoekende partijen gezondheidsproblemen of slaapstoornissen zouden veroorzaken. Het kan dan ook bezwaarlijk als vaststaand worden beschouwd dat de turbines in kwestie de door verzoekers gevreesde hinder zullen genereren, zodat er inderdaad sprake is van een zuiver hypothetisch nadeel.

37. In de mate dat verzoekers zich beroepen op Omzendbrief 2006/02 waaruit blijkt dat de hinder veroorzaakt door windturbines tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt indien de dichtstbijzijnde vreemde woning of woongebied zich op een afstand van meer dan 250 meter bevinden moet worden vastgesteld dat overeenkomstig Omzendbrief 2006/02 de hinder in hoofde van tweede en derde verzoeker alleszins aanvaardbaar wordt geacht. In tegenstelling tot wat verzoekers beweren, volgt uit Omzendbrief 2006/02 ook niet dat

omwonenden die binnen een straal van 250 meter van een windturbine wonen, hoe dan ook een onaanvaardbare hinder zullen moeten ondergaan. Zoals verder ook bij de bespreking en weerlegging van de middelen zal worden verduidelijkt, geldt er in dat geval wel een verplichting tot onderzoek. In de lokalisatienota, opgesteld door verzoekster tot tussenkomst, werd een dergelijk onderzoek verricht (…).

38. De lokalisatienota toont overigens aan dat de dichtstbijzijnde zonevreemde woningen, waaronder de woning van eerste verzoeker, zich wel degelijk op een afstand van méér dan 250m van de windturbines bevinden, en meer bepaald op meer dan 255m (….). Daaruit volgt dat er, op grond van de richtlijnen in Omzendbrief 2006/02, door verzoekers zelf aangehaald, hoe dan ook van mag worden uitgegaan dat de hinder beperkt zal blijven tot een aanvaardbaar niveau. De stukken die verzoekers aanvoeren (…) leiden overigens tot dezelfde conclusie. De afstand van de windturbines tot de woning van eerste verzoeker, op het toegevoegde uittreksel uit het gewestplan en op de luchtfoto, is, rekening houdend met verzoekers aanduidingen van de ligging van de turbines en zijn woning, gemeten met een meetlat, minstens 3,4 cm. Rekening houdend met de schaal van 1/7500, correspondeert die afmeting inderdaad met een reële afstand van 255m (3,4 cm x 7500). Verzoekster kan dus genieten van het vermoeden, geponeerd in de Omzendbrief, krachtens hetwelke de hinder wordt geacht aanvaardbaar te zijn indien de woningen op een afstand van meer dan 250m liggen.

39. De visuele hinder waarnaar tweede verzoekende partij verwijst, vertoont niet de graad van ernst die noodzakelijk is om een schorsing te rechtvaardigen. De foto's die tweede verzoekende partij aan haar verzoekschrift toevoegt (…) geven geen voldoende precies beeld van het zicht dat verzoekende partij vanuit zijn woning zal hebben op de windturbines. Zij tonen slechts dikke rode strepen, die vermoedelijk de windturbines moeten voorstellen, maar die een vertekend beeld geven van de impact ervan. De turbines zullen immers op een afstand van 255m ten opzichte van de woning van eerste verzoekende partij komen te liggen. Het is dan ook zeer onwaarschijnlijk dat zij daadwerkelijk een ernstig visueel nadeel zullen veroorzaken. In het arrest van de Raad van State waarnaar eerste verzoekende partij verwijst, was het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat uiteindelijk door de Raad werd weerhouden bovendien, in tegenstelling tot wat eerste verzoekende partij lijkt te beweren, niet gelegen in de visuele hinder van de constructie. Zoals reeds uiteengezet onder het puntje inzake het belang tonen eerste en derde verzoekende partij niet aan dat zij visuele hinder zouden l(ij)den.

40. Het nadeel dat verzoekers menen te zullen l(ij)den door de bouw van de windturbines is verder ook niet moeilijk te herstellen. Windturbines zijn bouw-technisch gezien constructies die eenvoudig te monteren en te demonteren zijn, daar zij slechts uit een klein aantal onderdelen bestaan. Het eventuele nadeel dat verzoekende partijen zouden l(ij)den door de bouw van de windturbines kan achteraf dus betrekkelijk eenvoudig worden hersteld door de afbraak ervan".

Beoordeling

10. Met betrekking tot de aangevoerde visuele hinder als nadeel in de zin van het ten tijde van de indiening van het verzoekschrift geldende artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, lijken de verzoekers voorbij te gaan aan de omstandigheid dat de constructies van de windturbines een zaak is van een bouwvergunning, zodat indien daaruit voor de verzoekers een ernstig nadeel en een moeilijk te herstellen nadeel zou kunnen voortvloeien, zij dergelijk nadeel nochtans niet kunnen aanvoeren bij hun verzoek tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de milieuvergunning die betrekking heeft op de exploitatie van de windturbines.

De aangevoerde visuele hinder met betrekking tot de exploitatie van de windturbines heeft bijgevolg uitsluitend betrekking op mogelijke hinder die zou kunnen ontstaan door de beweging van de schroeven en door de slagschaduw. Dergelijke hinder is evenwel, gelet op de strikte norm van maximaal 8 uur effectieve slagschaduw per jaar per woning, met een maximum van 30 minuten per dag, geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

De bestreden beslissing bevestigt ook uitdrukkelijk dat moet worden voldaan aan de sectorale geluidsnormen. De Raad van State ziet geen reden om aan te nemen dat de lichte overschrijdingen van de normen die kunnen worden verwacht zonder reducerende maatregelen, daardoor niet kunnen worden voorkomen. De verzoekers lichten niet toe waarom zij, als de sectorale geluidsnormen worden nageleefd, toch geluidshinder zouden lijden die van aard is hen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te berokkenen.

Zulks geldt des te meer omdat bij een gebeurlijke latere vernietiging van de bestreden beslissing de exploitatie zal moeten worden stopgezet zodat de verzoekers bezwaarlijk zullen kunnen gewagen van "bestendige, nooit ophoudende, visuele hinder en geluidshinder" en zij slechts korte tijd de aangevoerde hinder zullen hebben moeten ondergaan, zodat dit

mogelijk nadeel niet moeilijk te herstellen is.

11. Hieruit volgt dat niet voldaan is aan één van de bij voornoemd artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te kunnen bevelen.

Die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zevenentwintig maart tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Elisabeth Impens	**Luc Hellin**